

ИЗВЕШТАЈ

о резултатима спроведених јавних консултацијама о Нацрту правилника о преносивости броја за услуге које се пружају преко јавних мобилних комуникационих мрежа

На основу члана 37. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС”, број 35/23, у даљем тексту: Закон), Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор) објављује Извештај о резултатима спроведених јавних консултација о Нацрту правилника о преносивости броја за услуге које се пружају преко јавних мобилних комуникационих мрежа (у даљем тексту: Нацрт правилника).

Нацрт правилника је припремљен у складу са одредбом члана 93. став 9. Закона којом је прописано, између осталог, да Регулаторно тело за електронске комуникације и поштанске услуге (у даљем тексту: Регулатор) ближе уређује услове и начин преноса броја, укључујући и пренос броја на даљину у складу са техничким могућностима, рокове и висину накнада за пренос броја, као и висину накнада у случају прекорачења рокова за пренос броја.

У складу са чл. 36. и 37. Закона, Регулатор је спровео јавне консултације о Нацрту правилника у периоду од 14. јуна до 14. јула 2024. године, како би све заинтересоване стране биле благовремено и правилно информисане о предложеним решењима, чиме би се омогућило да дају и свој допринос даљем унапређењу предложених решења.

Текст Нацрта правилника објављен је на званичној веб презентацији Регулатора <https://www.ratel.rs/cyr/blog/javne-konsultatsije-o-natsrtu-pravilnika-o-prenosivosti-broja-za-usluge-koje-se-pruzhaju-preko-javnikh-mobilnikh-komunikatsionikh-mrezha-1>, а сва заинтересована лица била су у могућности да своја мишљења доставе писаним или електронским путем, као и путем портала Е-консултације.

Као резултат спроведених јавних консултација, Регулатору су достављена мишљења А1 Србија d.o.o. Београд (у даљем тексту: А1), Yettel d.o.o. Београд (у даљем тексту: Yettel) и Предузећа за телекомуникације Телеком Србија а.д. Београд (у даљем тексту Телеком Србија).

У наставку, Регулатор даје одговоре на пристигла мишљења.

Мишљење, предлог, примедба, коментар	Одговор Регулатора
--------------------------------------	--------------------

A1:

<p>1. Усклађивање члана 3. став 4. Нацрта правилника са чланом 158. Закона о електронским комуникацијама</p> <p>Чланом 3. став 3. Нацрта правилника прописано је да крајњи корисници услуге са плаћањем унапред, који немају закључен кориснички уговор (у даљем тексту: <i>prepaid</i> корисник) морају бити регистровани, како би могли да пренесу свој број, док је ставом 4. истог члана предвиђено да уколико нису регистровани <i>prepaid</i> корисници, да би пренели број, потврдити право коришћења броја тако што ће се обавити идентификација крајњег корисника у складу са процедуром примаоца броја уз давање на увид SIM картице и PUK броја, као и важећег идентификационог документа (личне карте или путне исправе).</p> <p>A1 Србија мишљења да није сврисходно да се Нацртом правилника предвиђа поступак преноса броја нерегистрованих <i>prepaid</i> корисника имајући у виду чињеницу да су, почев од 10. фебруара 2025. године, пружаоци услуга дужни да почну са применом процеса обавезне регистрације свих крајњих корисника услуге са плаћањем унапред.</p> <p>Наиме, чланом 158. став 11. Закона прописано је да је пружалац услуге дужан да најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу акта из последњег става овог члана почне са применом процеса регистрације из овог члана. С тим у вези, чланом 5. став 2. Правилника о техничким условима за регистрацију крајњих</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се не прихвата.</p> <p>Регулатор није сагласан са брисањем ст. 3. и 4. члана 3. Нацрта правилника, јер идентификација нерегистрованог <i>prepaid</i> корисника, у процесу поступка преноса броја предвиђена чланом 3. ст. 3. и 4. Нацрта правилника доприноси процесу обавезне регистрације свих <i>prepaid</i> корисника коју прописује Закон, и Правилник о техничким условима за регистрацију крајњих корисника услуге са плаћањем унапред („Службени гласник РС“, број 8/24).</p>
---	--

<p>корисника услуге са плаћањем унапред („Сл. гласник РС“, број 8/2024) предвиђено је да ће пружалац услуге са плаћањем унапред, уколико се до истека рока од годину дана од дана ступања на снагу овог правилника не изврши регистрација крајњег корисника.</p> <p>Имајући у виду наведено, сматрамо да с обзиром на то да почев од 10. фебруара 2025. године креће примена процеса обавезне регистрације свих крајњих корисника услуге са плаћањем унапред, потребно је брисање ставова 3. и 4. Нацрта правилника.</p> <p>Додатно, у случају да се финалним текстом Нацрта правилника ипак предвиди поступак преноса броја нерегистрованих <i>prepaid</i> корисника, сматрамо да је неопходно извршити измену одредбе члана 3. став 3. Нацрта правилника, тако што ће се из исте обрисати речи „који немају закључен кориснички уговор“, имајући у виду чињеницу да <i>prepaid</i> корисник, без обзира да ли је регистрован или нерегистрован, нема закључен кориснички уговор са пружаоцем услуга.</p>	<p>Термин „који немају закључен кориснички уговор“ је употребљен ради наглашавања чињенице да <i>prepaid</i> корисници не закључују кориснички уговор, а не у погледу тога да ли су регистровани или нерегистровани.</p>
<p>2.Усклађивање члана 3. став 6. Нацрта правилника са одредбама Правилника о параметрима квалитета јавно доступних електронских комуникационих услуга.</p> <p>Чланом 3. став 6. Нацрта Правилника прописано је да крајњи корисник који је извршио пренос броја, не може да поново тражи пренос истог броја у периоду краћем од два месеца од дана када је извршен пренос тог броја.</p> <p>С тим у вези, чланом 11. став 1. тачка 5) Нацрта правилника прописано је да се пренос броја одбија уколико је од последњег преноса броја протекло мање од два месеца.</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се делимично прихвата.</p> <p>Према члану 11. Нацрта правилника пружалац комуникационих услуга може али не мора да одбије захтев за пренос броја ако је тај број код њега коришћен краће од два месеца.</p> <p>У случају који је наведен пружалац комуникационих услуга не може да пружи одговарајућу услугу крајњем кориснику и нема интереса да одбија пренос броја. У пракси су чести случајеви да се пружаоци комуникационих услуга договоре и да се омогући пренос броја који је у мрежи примаоца броја краће од два месеца.</p>

A1 Србија сматра да је потребно предметну одредбу допунити на начин да се истом предвиди начин поступања пружаоца услуга у случајевима када крајњи корисник који је пренео број у мрежу оператора примаоца изабере да код оператора примаоца броја закључи уговор са пробним периодом коришћења услуге, у складу са чланом 6. став 1. Правилника о параметрима квалитета јавно доступних електронских комуникационих услуга, вршењу мерења и испитивања и спровођењу провере поступања оператора електронских комуникационих услуга („Сл. гласник РС“, број 23/23) (у даљем тексту: „Правилник о параметрима квалитета“).

Наиме, чланом 6. став 1. Правилника о параметрима квалитета прописано је између осталог да оператор који пружа услуге преко јавних мобилних комуникационих мрежа је дужан да пре потписивања уговора, презентује кориснику мапе покривености територије Републике Србије сигналом своје мобилне мреже за сваку од постојећих технологија са могућношћу да за понуђену услугу обезбеди кориснику, на његов захтев, пробни период коришћења услуге под условима прописаним уговором за тарифни пакет за коју је корисник заинтересован, како би се корисник због природе мобилне комуникационе мреже, уверио у доступност услуге и понуђене параметре квалитета услуге, на локацији од интереса.

Истоветна одредба предвиђена је и Нацртом правилника о параметрима квалитета јавно доступних електронских комуникационих услуга који је био недавно на јавним консултацијама.

Имајући у виду наведено, а посебно чињеницу да су оператори у обавези да на захтев сваког корисника обезбеде пробни период, укључујући и на захтев корисника који су

Поступак преноса броја не може се једноставно увезати са правом на пробни период коришћења услуге, јер се ради о случају кад се услуга и број већ користе и када је укључена и трећа страна. Да би се ускладиле ова права, члан 3. став 4. Нацрта правилника је проширен тако да у случају пробног периода када крајњи корисник који није добио услугу одговарајућег квалитета може да пренесе број и пре истека два месеца од последњег преноса.

Измењени члан 3. став 6. Нацрта правилника гласи:

„Крајњи корисник који је извршио пренос броја не може поново да тражи пренос истог броја у периоду краћем од два месеца од дана када је извршен пренос тог броја, осим у случајевима када крајњи корисник није добио уговорену услугу са одговарајућим квалитетом.“

Извршена је и измена става 1. тачка 5) члана 11. Нацрта правилника тако да гласи:

„5) број већ у поступку преноса или је од последњег преноса броја протекло период краћи од два месеца од дана када је извршен пренос тог броја, осим у случајевима када крајњи корисник није добио уговорену услугу са одговарајућим квалитетом.“

<p>извршили пренос броја у мрежу оператора примаоца броја, сматрамо да би Нацртом правилника требало предвидети како ће пружаоци услуга поступати у случају да корисник, који је пренео број у мрежу оператора примаоца броја и захтевао пробни период у складу са Правилником о параметрима квалитета, одлучи да након истека пробног периода не закључи уговор са оператором примаоцем броја.</p>	
<p>3. Појашњење одредбе члана 3. став 9. Нацрта правилника</p> <p>Чланом 3. став 9. Нацрта правилника дефинисано је да давалац броја на захтев крајњег корисника врши повраћај целокупног преосталог износа унапред плаћених услуга на који се може обрачунати накнада која обухвата стварне трошкове који настају за даваоца броја само уколико је то предвиђено корисничким уговором.</p> <p>Имајући у виду чињеницу да је предметна одредба предвиђена и чланом 93. Закона о електронским комуникацијама, неопходно је појашњење да ли се ова одредба односи на све категорије крајњих корисника, односно и на <i>prepaid</i> кориснике који су извршили уплату кредита који до тренутка преноса броја у мрежу другог оператора нису потрошили, али и на <i>postpaid</i> кориснике који су у претплати код оператора даваоца броја.</p> <p>Уколико се ова одредба односи на обе категорије крајњих корисника, оправдано се поставља питање на који начин ће оператор давалац вршити повраћај ових средстава, посебно имајући у виду чињеницу да са таквим крајњим корисницима оператор давалац, након преноса броја неће више бити у уговорном односу. Додатно, молимо Вас за</p>	<p>Примедба је размотрена и појашњење је дато како следи:</p> <p>Чланом 93. став 11. Закона прописано је да давалац броја на захтев крајњег корисника врши повраћај целокупног преосталог износа унапред плаћених услуга на који се може обрачунати накнада која обухвата стварне трошкове који настају за даваоца броја <u>само уколико је то предвиђено корисничким уговором.</u></p> <p>Такође, одредбом члана 3. став 3. Нацрта правилника прописано је да <i>prepaid</i> корисници, који немају закључен кориснички уговор морају бити регистровани, како би могли да пренесу свој број. Дакле, јасно је назначено да <i>prepaid</i> корисник нема закључен кориснички уговор, већ само има обавезу регистрације.</p> <p>Имајући у виду напред изнето, право на повраћај вишка средстава имају само крајњи корисници који су закључили кориснички уговор, односно <i>postpaid</i> корисници.</p> <p>Када је у питању сама динамика и начин повраћаја вишка средстава, исто је регулисано корисничким уговором, те самим тим није предмет овог подзаконског акта.</p>

појашњење, у ком тренутку крајњи корисник остварује ово право, с обзиром на то да постоји могућност да у случају постпаид корисника, се такав корисник приликом подношења захтева за пренос броја налази у претплати, а да након тога у тренутку техничког преноса броја у другу мрежу, таква претплата престане да постоји из разлога доспећа рачуна, који у тренутку подношења захтева за пренос броја још увек није доспео на плаћање.

4. Појашњење одредбе члана 4. став 2. и члана 10. став 6. Нацрта правилника

Чланом 4. став 2. Нацрта правилника прописано је између осталог да се кориснички уговор сматра раскинутим даном успешног завршетка преноса броја.

С тим у вези, чланом 10. став 6. Нацрта правилника дефинисано је да уколико прималац броја не пружи крајњем кориснику услугу у року од четири сата од слања потврде централној бази да је број укључен, пренос броја сматра се неуспешним. У том случају крајњи корисник може од даваоца броја да захтева да поново активира број и са тим повезане услуге до успешног завршетка поступка преноса броја.

С обзиром на то да Нацртом правилника није детаљније образложен појам успешног преноса броја, А1 Србија је мишљења да би у члану 2. Нацрта правилника требало увести дефиницију успешног преноса броја, како би се на основу наведеног критеријума могло утврдити када ће се сматрати да је пренос

Примедба је размотрена и појашњење је дато како следи:

Појам успешног преноса броја може се недвосмислено закључити из члана 10. став 6. Нацрта правилника, и представља пренос броја где се крајњем кориснику пружи услуга у року од четири сата од слања потврде централној бази да је број укључен.

Пошто се ради о важном појму одредба у члану 10. став 6. Нацрта правилника је терминолошки прецизирана.

<p>броја неуспешан у смислу члана 10. став 6. Нацрта правилника.</p>	
<p>5. Појашење одредбе члана 4. став 3. Нацрта правилника</p> <p>Чланом 4. став 3. Нацрта правилника дефинисано је да у случају када крајњи корисник раскине уговор на основу кога је користио број из Плана нумерације, може да пренесе тај број код новог примаоца броја у року од 30 дана од датума раскида уговора са даваоцем броја, на исти начин и под истим условима који важе за активан број, осим ако се крајњи корисник не одрекне тог права.</p> <p>Имајући у виду цитирану одредбу, молимо Вас за појашњење да ли су оператори, у случају искључења броја у обавези да исти реактивирају, како би омогућили пренос броја након раскида уговора или је потребно да оператор давалац броја дозволи пренос искљученог броја и да последично у таквим ситуацијама не користи право да одбије захтев за пренос броја коришћењем reason code -a 425-NUMBER_CANCELED - број трајно искључен из мреже даваоца броја.</p>	<p>Примедба је размотрена и појашњење је дато како следи:</p> <p>Начин на који ће пружалац комуникационе услуге омогућити пренос броја који је код њега био искључен до 30 дана је у његовој надлежности, те стога то не би морало да значи његову реактивацију и захтев за пренос таквог броја не би требало да буде одбијен.</p>
<p>6. Појашњење одредби члана 10. Нацрта правилника</p> <p>Чланом 10. став 3. Нацрта правилника предвиђено је да давалац броја, на дан и у времену које је потврдио шаље поруку централној бази да ће искључити број, централна база прослеђује ову поруку примаоцу броја, док је ставом 4. истог члана дефинисано да прималац броја, у најкраћем могућем року, укључује број из захтева и одмах шаље потврду централној бази да је</p>	<p>Примедба је размотрена и појашњење је дато како следи:</p> <p>Члан 93. став 10. Закона указује да се број код даваоца броја искључује тек након што је број активиран код примаоца броја: „Давалац броја и прималац броја су дужни да у најкраћем могућем року спроведу пренос броја и његово укључење у мрежу примаоца броја на датум договорен са крајњим корисником. Давалац броја наставља да пружа услугу под истим условима</p>

број из захтева укључен. Коначно, ставом 6. члана 10. Нацрта правилника између осталог прописано је да уколико прималац броја не пружи крајњем кориснику услугу у року од четири сата од слања потврде централној бази да је број укључен, пренос броја сматра се неуспешним. Разумевање А1 Србија је да ће се приликом имплементације новог Правилника о преносивости бројева користити исти позиви ка Централној бази, те да у случају прихватања захтева за пренос броја од стране даваоца броја, давалац броја аутоматски шаље и поруку о датуму и времену преноса броја, односно прималац броја аутоматски по пријему потврде о прихватању преноса броја шаље поруку о заказаном техничком преносу броја.

У случају да ће приликом имплементације новог Правилника о преносивости бројева доћи до промене позива ка Централној бази, молимо Вас да пружаоцима услуга, пре почетка примене новог Правилника, доставите благовремено нову коначну верзију техничке спецификације, на основу које ће се извршити модификације Централне базе, а како би оператори могли исту благовремено да имплементирају на својим системима.

Додатно, у контексту става 6. члана 10. који наводи „уколико прималац броја не пружи крајњем кориснику услугу у року од четири сата од слања потврде централној бази да је број укључен, пренос броја сматра се неуспешним“, замолићемо за појашњења у погледу пословних корисника – која су очекивања када је већи број бројева у питању приликом имплементације, да ли се сматра кашњењем ако је део бројева имплементиран, а другом делу бројева још увек није пружена услуга у року од четири сата?

до активације услуге од стране примаоца броја.“

Из тих разлога било је неопходно да се измене одредбе у Нацрту правилника и том приликом се водило рачуна да нове одредбе не стварају потребу за изменама у оквиру централне базе пренетих бројева, као и код пружалаца комуникационих услуга.

Нацрт правилника не уводи нову поруку већ је постојећој поруци којом давалац броја обавештава да искључује број дато ново значење, те она сада представља обавештење о намери, а искључење се извршава након поруке да је број укључен код примаоца.

У члану 10. ст. 4. и 5. су допуњени и измењени како би било јасно да се не уводи нова порука.

Регулатор не планира измене у оквиру Централне базе као резултат имплементације Нацрта правилника.

Код захтева којим се преноси више бројева, сматра се да је кашњење наступило уколико се у предвиђеном року не изврши пренос свих бројева наведених у захтеву.

<p>7. Појашњење одредбе члана 11. став 6. Нацрта правилника</p> <p>Чланом 11. став 6. Нацрта правилника дефинисано је да је пружалац комуникационих услуга у обавези да у свом информационом систему уредно води евиденцију података крајњих корисника, нарочито у делу који се односи на податке који су неопходни за пренос броја и који се сматрају обавезним подацима крајњег корисника.</p> <p>Имајући у виду чињеницу да пружаоци услуга воде евиденције својих крајњих корисника који садрже податке које се односе на пренос броја, али и друге податке које су неопходне за испуњење осталих законских обавеза, молимо Вас за појашњење да ли је неопходно да пружаоци услуга развију посебну евиденцију која ће се односити искључиво на податке за пренос броја или су евиденције које пружаоци услуга већ воде довољне за испуњење обавезе предвиђене овом одредбом Нацрта правилника.</p>	<p>Примедба је размотрена и појашњење је дато како следи:</p> <p>Одредба из члана 11. став 6. Нацрта правилника, није нова, и већ постоји у важећем правилнику којим се уређује пренос броја. Наглашен је захтев за уредном евиденцијом зато што у пракси веома често долази до одбијања захтева за пренос броја услед неслагања у адреси или називу.</p> <p>О начину вођења евиденције одлучују привредни субјекти самостално.</p>
<p>8. Појашњење одредбе члана 13. став 3. Нацрта правилника</p> <p>Члан 13. став 3. Нацрта правилника предвиђа да уколико је технички изводљиво, крајњи корисник може да захтева реализацију</p>	<p>Примедба је размотрена и појашњење је дато како следи:</p> <p>Ради појашњења, у ставу 3. члана 13. Нацрта правилника, скраћеница ОТА замењена је пуним енглеским називом</p>

<p>преноса броја путем система за пренос на даљину (ОТА), како би се промена пружаоца комуникационих услуга олакшала.</p> <p>Имајући у виду чињеницу да пренос броја путем система за пренос на даљину (ОТА) представља новину у поступку преноса броја, те да исти до сада није био на располагању ни крајњим корисницима, ни пружаоцима услуга, молимо Вас за појашњење шта се подразумева под преносом броја путем система за пренос на даљину (ОТА), као и за достављање техничке спецификације овог начина преноса броја, како би пружаоци услуга могли да благовремено имплементирају овај начин преноса броја на својим системима.</p>	<p>односно са термином „<i>Over-the-Air Provisioning</i>“.</p> <p>„<i>Over-the-Air Provisioning</i>“ је распрострањена функционалност која се користи у јавним електронским комуникационим мрежама за различите потребе, када је потребно извршити репрограмирање и промену података на корисничким уређајима (укључујући и припадајући SIM) бежичним путем, без физичког приступа. У смислу преноса броја на даљину, представља могућност да се уместо физичке замене SIM картице, изврши репрограмирање корисничких уређаја и/или SIM-а без физичког приступа, чиме се олакшава поступак преноса броја. Ова функционалност је посебно релевантна за услуге комуникације између машина (M2M), код којих су уређаји смештени на удаљеним локацијама и/или тешко приступачним местима.</p> <p>За саму реализацију ове функционалности привредни субјекти могу да користе различита техничка решења, према својим потребама.</p>
<p>9.Усклађивање члана 22. став 1. и 2. Нацрта правилника са одредбама члана 93. став 10. Закона о електронским комуникацијама и утврђеном праксом пружалаца услуга</p> <p>Чланом 22. став 1. Нацрта правилника прописано је да у случају да давалац броја централној бази не пошаље поруку, да ће</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се делимично прихвата.</p> <p>У погледу коментара да одредба о износу накнада представља превелико оптерећење за оператора, Регулатор</p>

крајњем кориснику искључити услугу, у року од четири сата од тренутка када је потврдио пренос, дужан је да крајњем кориснику плати накнаду у износу од 1.000,00 динара, без пореза на додату вредност, за сваки дан кашњења по броју. Уколико се у захтеву преноси више од 100 бројева, накнада од стотог броја надаље износи 500,00 динара, без пореза на додату вредност, за сваки дан кашњења по броју. Давалац броја нема обавезу плаћања накнаде ако је до кашњења дошло услед околности на које он није могао да утиче.

Додатно, ставом 2. истог члана Нацрта правилника предвиђено је да у случају да прималац броја не пошаље поруку да је укључио број и не активира услугу крајњем кориснику у року од четири сата, од тренутка када је давалац броја послао поруку да ће крајњем кориснику да искључи број, дужан је да крајњем кориснику плати накнаду у износу од 1.000,00 динара, без пореза на додату вредност, за сваки дан кашњења по броју. Уколико се у захтеву преноси више од 100 бројева, накнада од стотог броја надаље износи 500,00 динара, без пореза на додату вредност, за сваки дан кашњења по броју. Прималац броја нема обавезу плаћања накнаде ако је до кашњења дошло услед околности на које он није могао да утиче.

A1 Србија је мишљења да су предметне одредбе преоштро постављене и да исте нису у сагласности са одредбама Закона о електронским комуникацијама и самим одредбама Нацрта правилника.

Наиме, члан 93. став 10. Закона о електронским комуникацијама између осталог прописује да трајање поступка искључења и

указује да је сврха одређивања новчаних накнада управо обезбеђивање ефикасног поступка преноса броја. За одређивање накнаде је узета у обзир *benchmark* анализа расположивих података за европске земље из извештаја *Cullen International* од јула 2022. године, при чему је коришћена нижа вредност накнаде у случајевима када она није јединствена. У *benchmark* анализу су такође укључени и расположиви подаци земаља у окружењу (Хрватска, у којој накнада за неблагоприятну промену оператора износи 30 евра по дану, и Словенија, у којој вредност ове накнаде износи 10 евра по дану). Узимајући у обзир све наведено, Регулатор сматра да је износ накнаде примерен.

Преносивост броја је уведена пре више од десет година, а пружаоци комуникационих услуга су овај поступак интегрисали у своје системе и имају велико искуство у овој области. Одредбе члана 22. Нацрта правилника представљају увођење обавезе из члана 93. став 12. Закона, подстичу учеснике да буду ефикаснији и тако унапређују поступак преноса броја.

Обавеза плаћања накнаде ограничена је на 15 дана у ставу 3. члана 22. Нацрта правилника.

У члан 22. Нацрта правилника унет је нови став 4. који гласи:

„Пружаоци комуникационих услуга су дужни да на захтев крајњег корисника доставе све расположиве податке са временима из ст. 1. и 2. овог члана, у складу са изабраним начином обавештавања за који се крајњи

укључења броја не може трајати дуже од једно радног дана.

Додатно, чланом 9. став 2. Нацрта правилника прописано је да поступак провере испуњености услова и слања обавештења из претходног става не може трајати дуже од једног радног дана, од дана када је давалац броја примио захтев за пренос броја, односно од када је захтев за пренос броја поднет са тачно одређеним датумом, док је чланом 10. став 2. Нацрта правилника прописано да од тренутка када је давалац броја прихватио пренос броја, до извршења овог преноса не може проћи више од једног радног дана, осим у случају када је захтев за пренос броја поднет са тачно одређеним датумом.

У складу са наведеним, чланом 93. Закона о електронским комуникацијама, односно чланом 9. став 2. и 10. став 2. Нацрта правилника дефинисани су рокови за пренос броја, те сматрамо да би одредбу члана 22. Нацрта правилника требало усагласити са наведеним роковима.

Додатно, ставом 4. члана 22. Нацрта правилника прописано је да би крајњи корисник остварио право на накнаде из ст. 1. и 2. овог члана треба да поднесе захтев примаоцу и/или даваоцу броја у року од 30 од дана када је потврђен датум за пренос броја, док је ставом 5. истог члана предвиђено да је пружалац услуге у обавези да у року од 15 дана од дана пријема захтева из става 4. овог члана, достави крајњем кориснику одговор и уколико утврди да је исти основан, у року од 15 дана од дана достављања одговора плати накнаду крајњем кориснику.

A1 Србија је мишљења да су овако дефинисана висина накнаде и начин остваривања накнаде преоштро постављени,

корисник определио приликом подношења захтева за пренос броја.“

У сваком случају подаци о кашњењу могу се извести из централне базе пренетих бројева и доступни су даваоцу и примаоцу броја као и Регулатору, тако да се у случају жалбе може утврдити да ли је дошло до прекорачења рокова.

посебно имајући у виду да још увек важећи Правилник о преносивости броја за услуге које се пружају преко јавних мобилних комуникационих мрежа („Сл. Гласник РС“, број 13/2022) (у даљем тексту: „MNP Правилник) у члану 13. прописује право претплатника (корисника) на накнаду у случају да оператор давалац и/или оператор прималац броја не испуне рокове за пренос броја из овог правилника, и да оператори последњих годину дана плаћају накнаду у висини која је реална и прихватљива као трошак оператора.

Додатно, напомињемо да крајњи корисници немају податак о томе који од пружаоца услуга је скривио кашњење у преносу броја, с обзиром да је такав податак видљив искључиво на централној бази, којој крајњи корисници немају приступ.

Имајући у виду све напред наведено, а посебно чињеницу, да се поступак за остваривање права крајњих корисника на накнаду у случају преноса броја примењује код свих пружаоца услуга већ годину дана, предлажемо да се одредба члана 22. Нацрта правилника, измени тако да иста гласи:

„У случају да давалац броја централној бази не пошаље поруку, да ће крајњем кориснику искључити услугу, након истека рока из члана 9. став 2. овог Правилника, дужан је да крајњем кориснику плати накнаду у износу од 100,00 динара, без пореза на додату вредност, за сваки дан кашњења по броју. Уколико се у захтеву преноси више од 100 бројева, накнада од стотог броја надаље износи 50,00 динара, без пореза на додату вредност, за сваки дан кашњења по броју. Давалац броја нема обавезу плаћања накнаде ако је до кашњења дошло услед околности на које он није могао да утиче.

У случају да прималац броја не пошаље поруку да је укључио број и не активира услугу крајњем кориснику након истека рока из члана 10. став 2. овог Правилника, дужан је да крајњем кориснику плати накнаду у износу од 100,00 динара, без пореза на додатну вредност, за сваки дан кашњења по броју. Уколико се у захтеву преноси више од 100 бројева, накнада од стотог броја надаље износи 50,00 динара, без пореза на додатну вредност, за сваки дан кашњења по броју. Прималац броја нема обавезу плаћања накнаде ако је до кашњења дошло услед околности на које он није могао да утиче.

Обавеза плаћања накнаде за кашњење из ст. 1. и 2. овог члана не може трајати дуже од 15 дана од тренутка истека рока из ст. 1. и 2. овог члана.

Крајњи корисник нема право на накнаду:

- 1) када неки од пружалаца услуга има најављене радове на системима и мрежи, о чему су пружаоци услуга у обавези да крајње кориснике благовремено обавесте на јасан и недвосмислен начин на трајном носачу података;
- 2) за време техничке немогућности рада централне базе;
- 3) када крајњи корисник својим радњама, односно чињењем и/или нечињењем прозрокује да се активација услуге и/или достављање и/или инсталација опреме не може извршити у роковима предвиђеним овим Правилником.

Да би крајњи корисник остварио право на накнаду из ст. 1. и 2. овог члана треба да

<p>поднесе захтев примаоцу броја у року од 30 од дана када је потврђен датум за пренос броја.</p> <p>Оператор прималац је у обавези да у року од 15 (петнаест) дана од дана пријема Захтева достави одговор на захтев. У случају да је кашњење у преносу броја проузроковано радњама, односно чињењем и/или нечињењем оператора примаоца, оператор прималац прихвата захтев као основан и обавештава крајњег корисника да ће у року од 30 (тридесет) дана од дана слања обавештења о прихватању захтева бити извршена исплата накнаде крајњем кориснику.</p> <p>У случају да је кашњење проузроковано поступањем оператора даваоца, оператор прималац обавештава крајњег корисника да је кашњење проузроковао оператор давалац и истовремено прослеђује захтев оператору даваоцу. Обавештење о прослеђивању захтева, оператор прималац прослеђује и Регулатору. Оператор давалац је у обавези да у року од 15 (петнаест) дана од дана пријема захтева од стране оператора примаоца, достави крајњем кориснику одговор и уколико утврди да је захтев основан, у истом року обавести крајњег корисника да ће исплата накнаде бити извршена у року од 30 (тридесет) дана од дана пријема захтева од стране оператора даваоца.“</p>	
<p>10. Одређивање дужег рока за примену Правилника</p> <p>Имајући у виду све напред наведено, а посебно чињеницу да се Нацртом правилника уводе новине које ће неминовно проузроковати радове на развоју система пружалаца услуга, предлагемо да се одреди дужи рок за примену новог Правилника, односно да се изврши измена члана 25. Нацрта правилника, тако да исти гласи:</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се прихвата.</p> <p>Почетак примене измењен је тако да се за почетак примене Правилника одређује 1. јун 2025. године.</p>

<p>„Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењује се од 1. марта 2025. године.“</p>	
---	--

Yettel:

<p>1. Члан 10. ставови 3-5: Предлажемо да се задржи постојеће решење будући да предложене измене захтевају додатни развој у системима оператора као и на Централној Бази.</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се не прихвата.</p> <p>Одредбом члана 93. став 10. Закона, између осталог је прописано да се број код даваоца броја искључује тек након што је број активиран код примаоца броја: „Давалац броја и прималац броја су дужни да у најкраћем могућем року спроведу пренос броја и његово укључење у мрежу примаоца броја на датум договорен са крајњим корисником. Давалац броја наставља да пружа услугу под истим условима до активације услуге од стране примаоца броја.“</p> <p>Због наведених разлога било је неопходно да се у Нацрту правилника примени исто решење, а том приликом се водило рачуна да нове одредбе не стварају потребу за изменама у Централној бази пренетих бројева и код пружалаца комуникационих услуга.</p> <p>Нацрт правилника не уводи нову поруку већ је постојећој поруци којом давалац броја обавештава да искључује број дато ново значење, она сада представља обавештење о намери а искључење се извршава након поруке да је број укључен код примаоца.</p>
---	--

	<p>У члану 10. ст. 4 и 5. су допуњени и измењени како би било јасно да се не уводи нова порука.</p> <p>Регулатор не планира измене на централној бази као резултат имплементације Нацрта правилника.</p>
<p>2. Члан 10. став 6: Потребно је да се одредба прецизира додатним објашњењем да у случају поновне активације броја код даваоца, корисник није у обавези да поново покреће процедуру за пренос броја, односно да претходно одобрени пренос може да се реализује након отклањања застоја у процесу. Додатно, не видимо да је у интересу корисника да поново посећује продајно место даваоца како би добио нову SIM картицу на основу које ће моћи поново да буде активиран код даваоца док се не отклони застој у преносу.</p> <p>Што се тиче слања потврде да је број укључен, скрећемо пажњу да укључење броја није у потпуности под контролом оператора. Како се поступа у ситуацији у којој корисник није убацио картицу па се број не региструје на мрежи ни наредних нпр. 24h-72h од слања потврде централној бази, па је потребно прецизирати шта је одговорност оператора а шта одговорност самог корисника.</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се не прихвата.</p> <p>Став 6. члана 10. Нацрта правилника јасно прописује да у случају да се у прописаном року не оствари успешан поступак преноса броја крајњи корисник може од даваоца броја да захтева да поново активира број и са тим повезане услуге до успешног завршетка поступка преноса броја.</p> <p>Овом одредбом се омогућава да крајњи корисник не остане без услуга док се не отклони застој у процесу, али се започети поступак преноса броја не прекида, па је јасно да нема потребе за поновним покретањем процедуре за пренос броја.</p> <p>Сматрамо да се наведена ситуација, у којој корисник благовремено не убаци картицу у телефон може избећи успоставом одговарајућег комуникационог канала са крајњим корисником током реализације преноса броја.</p>
<p>3. Члан 13.: Потребно је у Правилник унети дефиницију ОТА система.</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се делимично прихвата.</p> <p>Одговор је дат у оквиру одговора на коментар бр. 8 који је у оквиру јавних консултација доставио А1.</p>

<p>4. Члан 22.</p> <p>Износ који је одређен је несразмеран просечној месечној претплати коју корисници плаћају, а несразмеран је и висини штете коју корисници трпе уколико дође до кашњења у преносу. Такође, временски оквир од 4 сата за дефинисање кашњења у процесу је кратак и није у складу са ЕУ праксом.</p> <p>Узимајући у обзир да већина <i>postpaid</i> тарифних пакета у просеку кошта око 2.000 динара, накнада за кашњење по дану предложена Нацртом Правилника достиже чак 50% просечне месечне претплате, што је изнад просека у Европи. Код <i>prepaid</i>-а је несразмера још више изражена јер просечан месечни препаид рачун износи 350 динара (Рателов Преглед тржишта електронских комуникација и поштанских услуга за 2022. годину), што значи да <i>prepaid</i> корисници троше дневно 11 динара. У случају кашњења у процесу преноса броја, <i>prepaid</i> корисници имали би право на накнаду која износи 1000 динара дневно, што отвара значајан простор за злоупотребу овог процеса.</p> <p>Додатно, пракса у ЕУ показује да у готово свим земљама у којима се плаћа накнада за кашњење, она почиње да се обрачунава уколико је корисник без услуге дуже од 1 радног дана. У случају да се догоди застој у преносу техничке природе због ког корисник остаје без услуге, отклањање узрока у пракси траје дуже од 4 сата, те смо мишљења да је предложени временски оквир неадекватан.</p> <p>Због свега наведеног предлажемо да се за временски оквир уместо 4 сата одреди 1 радни дан, а да се накнада на коју корисник има право</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се не прихвата.</p> <p>Регулатор указује да приступ при одређивање накнаде није заснован на проценту месечне претплате, већ је узет у обзир резултат <i>benchmark</i> анализе расположивих података за европске земље из извештаја <i>Cullen International</i> од јула 2022. године, при чему је коришћена нижа вредност накнаде у случајевима када она није јединствена. У <i>benchmark</i> анализу су такође укључени и расположиви подаци земаља у окружењу (Хрватска, у којој накнада за неблаговремену промену оператора износи 30 евра по дану, и Словенија, у којој вредност ове накнаде износи 10 евра по дану). Узимајући у обзир све наведено, Регулатор сматра да је износ накнаде примерен.</p> <p>Преносивост броја је уведена пре више од десет година, а пружаоци комуникационих услуга су овај поступак интегрисали у своје системе и имају велико искуство у овој области. Одредбе у члану 22. Нацрта правилника представљају увођење обавезе из члана 93. став 12. Закона, подстичу пружаоце комуникационих услуга да буду ефикаснији и тако унапређују поступак преноса броја.</p> <p>Поред тога Нацртом правилника се прописује да давалац и прималац броја немају обавезу плаћања накнаде ако је до кашњења дошло услед околности на које нису могли да утичу. Из свих наведених разлога Регулатор је</p>

<p>буде 100 динара по дану, односно 50 динара уколико се преноси више од 100 бројева.</p>	<p>одредио рок од четири сата за извршење активности које су пружаоци комуникационе услуге сами одредили и потврдили.</p>
<p>5. Члан 25. Узимајући у обзир да су за примену Нацрта Правилника неопходне системске измене, као и чињеницу да се у току стратешки пројекти који се односе на примену новог Закона о електронским комуникацијама, као што је <i>prepaid</i> регистрација, предлажемо да се почетак примене Правилника одложи за 1.1.2026. године.</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се делимично прихвата.</p> <p>Почетак примене измењен је тако да се за почетак примене Правилника одређује 1. јун 2025. године.</p>

Телеком Србија :

<p>1. Члан 4. став 2:</p> <p>„Захтев из става 1. овог члана се уједно сматра и захтевом крајњег корисника за раскид корисничког уговора са даваоцем броја о коришћењу услуга у вези са бројем који је предмет захтева за пренос, што подразумева престанак обавеза између њих према општим условима и корисничком говору, којима је био регулисан њихов међусобни однос. Кориснички уговор се сматра раскинутим даном успешног завршетка преноса броја.“</p> <p>Примедба: Потребно је исправити словну грешку у напред наведеном тексту, уместо „говору“ навести „уговору“.</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се прихвата.</p> <p>Исправљена је словна грешка.</p>
---	---

<p>2. Члан 4 став 5:</p> <p>„Захтев за пренос броја може се поднети, са тачно одређеним датумом, највише 30 дана унапред. Уколико захтевани датум преноса броја наступа након два радна дана од дана подношења захтева за пренос броја то представља захтев за пренос броја поднет са тачно одређеним датумом.“</p> <p>Коментар: Потребно је прецизирати наведени став односно утврђени период када се најраније поднети захтев за пренос броја може сматрати захтев за пренос броја са тачно одређеним датумом. Наиме, ако је захтевани датум након два радна дана, то се сматра захтевом са тачно одређеним датумом, а ако је наредни дан од дана подношења захтева онда није? Молимо да се разјасни: да ли је два радна дана (од дана подношења захтева) минимум за тражени датум преноса броја са тачно одређеним датумом, а 30 дана максимум да би се нешто сматрало „захтевом са тачно одређеним датумом“? С тим у вези, предлажемо да се формулише да захтев за пренос броја поднет са тачно одређеним датумом представља захтев поднет најраније два радна дана а највише 30 дана унапред од дана подношења захтева.</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се не прихвата.</p> <p>Члан 4. став 5. Нацрта правилника прецизно прописује услове за пренос броја са тачно одређеним датумом. Поред тога пренос броја са тачно одређеним датумом већ функционише на начин из горепоменутог става.</p>
<p>3. Члан 7. став 5.</p> <p>„Након раскида корисничког уговора или прекида уговорног односа између крајњег корисника и примаоца броја, пренети број ће бити враћен матичном имаоцу броја најраније у року од 35 а најкасније у року од 45 дана од дана када је раскинут кориснички уговор или прекинут уговорни однос између крајњег корисника и примаоца броја.“</p> <p>Примедба:</p> <p>У актуелном Правилнику о преносивости броја за услуге које се пружају преко јавних</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се не прихвата.</p> <p>Одредба на коју се указује је уведена како би се Нацрт правилника усагласио са чланом 93. став 4. Закона, који гласи:</p>

мобилних комуникационих мрежа (у даљем тексту: Правилник), у члану 7. став 3. прописано је следеће: „...Уколико претплатник (корисник) не измири своје обавезе у току трајања суспензије од 30 дана, број ће се искључити трајно. По искључењу броја и престанку пружања услуге од стране оператора примаоца броја, исти ће бити враћен матичном оператору, у року од седам дана.

У Нацрту правилника предвиђено је другачије нормативно решење. Наиме, обавеза враћања пренетог броја матичном имаоца броја везана је за раскид корисничког уговора или прекид уговорног односа а не за трајно искључење, док рок за враћање броја прописан у дужем трајању од рока у тренутно важећем Правилнику (7 дана од дана искључења броја) и исти је утврђен у распону од 35 а најкасније у року од 45 дана од дана када је раскинут кориснички уговор или прекинут уговорни однос између крајњег корисника и примаоца броја.

Надаље, у актуелном Правилнику оператор прималац броја не може на захтев претплатника (корисника) активирати трајно искључени број, док је у Нацрту правилника прописано да прималац броја не може на захтев крајњег корисника активирати пренети број када је тај број враћен матичном имаоцу броја.

Узимајући у обзир наведену промену у нормативном решењу, која се односи на могућност активирања броја, а како би се отклониле евентуалне недоумице и погрешна тумачења норме, с обзиром на досадашње регулаторно решење из Правилника, предлажемо да се експлицитно наведе да оператор прималац броја може на захтев крајњег корисника активирати пренети број све до момента док се исти не врати матичном имаоцу броја, и то у року од 35 а најкасније у року од 45 дана од дана када је раскинут кориснички уговор или прекинут уговорни

„У случају када крајњи корисник раскине уговор, може да пренесе број код новог примаоца броја у року од 30 дана, од датума раскида уговора са даваоцем броја, осим ако се крајњи корисник не одрекне тог права.“

Иако члан 7. Нацрта правилника већим делом говори о неизмиреним дуговањима и суспензији, одредбе из става 5. Нацрта правилника односе се на враћање броја након раскида корисничког уговора или прекида уговорног односа између крајњег корисника и примаоца броја и важе за све случајеве. Рок за враћање броја матичном оператору је продужен тако да је омогућено да корисник чији је уговор раскинут може да пренесе број код новог примаоца броја у року од 30 дана.

Члан 4. став 3. Нацрта правилника експлицитно наводи: „У случају када крајњи корисник раскине уговор на основу кога је користио број из Плана нумерације, може да пренесе тај број код новог примаоца броја у року од 30 дана од датума раскида уговора са даваоцем броја на исти начин и под истим условима који важе за активан број, осим ако се крајњи корисник не одрекне тог права.“

<p>однос између крајњег корисника и примаоца броја.</p>	
<p>4. Члан 10. став 3, 4. и 5.:</p> <p>„Давалац броја на дан и у времену које је потврдио шаље поруку централној бази да ће искључити број, након чега централна база обавештава примаоца броја.</p> <p>Прималац броја у најкраћем могућем року укључује број из захтева и одмах упућује потврду централној бази да је број из захтева укључен.</p> <p>Давалац броја искључује број из своје мреже, по пријему потврде да је број из захтева укључен код примаоца броја, а централна база се аутоматски ажурира и подаци су доступни свим локалним базама.“</p> <p>Примедба: Процедура наведена у члану 10. ст. 3, 4. и 5. умногоме се разликује од досадашње и захтева значајне измене процеса преноса броја код пружалаца комуникационих услуга, као и у оквиру централне базе.</p> <p>Према важећој спецификацији, порука која се шаље је „Давалац искључује“ и то није порука о намери већ се порука шаље када се корисник искључи на централи. Процедура је до сада била дефинисана чланом 10. ст. 3. и 4. важећег Правилника на следећи начин:</p> <p>„Оператор давалац броја након искључења броја из захтева, из своје мреже, о томе одмах обавештава централну базу, након чега централна база обавештава оператора примаоца броја.</p> <p>Оператор прималац броја је дужан да број из захтева, који је искључен из мреже оператора даваоца, без одлагања, укључи у своју мрежу и о томе одмах обавести централну базу.</p> <p>По пријему потврде да је број из захтева укључен у мрежу оператора примаоца броја,</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се делимично прихвата.</p> <p>Одредбом члана 93. став 10. Закона, између осталог је прописано да се број код даваоца броја искључује тек након што је број активиран код примаоца броја: „Давалац броја и прималац броја су дужни да у најкраћем могућем року спроведу пренос броја и његово укључење у мрежу примаоца броја на датум договорен са крајњим корисником. Давалац броја наставља да пружа услугу под истим условима до активације услуге од стране примаоца броја.“</p> <p>Из тих разлога било је неопходно да се у Нацрту правилника примени исто решење, а том приликом се водило рачуна да нове одредбе не стварају потребу за изменама у централној бази пренетих бројева и код пружалаца комуникационих услуга.</p> <p>Нацрт правилника не уводи нову поруку већ је постојећој поруци којом давалац броја обавештава да искључује број дато ново значење, она сада представља обавештење о намери а искључење се извршава након поруке да је број укључен код примаоца. Ова порука је на крају процедуре и не би требало да има утицаја на претходно размењене поруке. Оно што се мења код даваоца броја у односу на постојећу процедуру је задршка са искључењем, јер мора да се сачека укључење броја од примаоца броја. То не би требало да у великој мери нарушава постојећи рад.</p> <p>У члану 10. ст. 4. и 5. Нацрта правилника су допуњени и измењени</p>

централна база се аутоматски ажурира и подаци су доступни свим локалним базама.“

Из напред наведеног произилази да примена овог члана захтева значајне промене процедуре и јако велике апликативне измене код свих страна у процесу преноса броја. У односу на важећу процедуру, шаље се порука више у комуникацији са централном базом.

Став 3. члана 10. Нацрта правилника дефинише нову поруку о намери искључења броја, а ставовима 4. и 5. је промењен редослед порука о укључењу (прималац укључује) и искључењу (давалац искључује), што подразумева измене у постојећој комуникацији са централном базом, односно измене и на централној бази. Промене овог обима не могу се применити без детаљног тестирања измена код свих страна у процесу, тако да сматрамо да рок примене Нацрта правилника, дефинисан чланом 25. (1.1.2025.) није адекватан, да га треба продужити и да исти суштински треба да одражава на објективан начин време у ком промене могу бити имплементирани и детаљно тестиране и на страни централне базе и као и од стране сваког укљученог пружаоца услуга.

По питању измена у самом процесу, потребно је детаљно разрадити нову процедуру и поруке које се размењују. Док је из члана 10. Нацрта правилника јасна промена у редоследу укључења и искључења броја, као и увођење додатне поруке ка централној бази, није јасно шта се дешава са другим тренутно имплементираним механизмима, на пример са механизмом обавештавања код непредвиђеног кашњења из члана 13. актуелног Правилника, где услед промене редоследа укључења броја код примаоца и искључења броја код даваоца није одржива тренутна имплементација. Без детаљног (ре)дефинисања процедуре не може се до краја ни сагледати обим потребних

како би било јасно да се не уводи нова порука, тако да гласе:

„Прималац броја у најкраћем могућем року укључује број из захтева и одмах шаље потврду централној бази да је број из захтева укључен. По пријему потврде да је број наведен у захтеву укључен у мрежу оператора примаоца броја, централна база се аутоматски ажурира и подаци о извршеном преносу су доступни свим локалним базама.

Давалац броја искључује број из своје мреже, по пријему потврде од централне базе да је број ажуриран са подацима о извршеном преносу.“

Регулатор не планира измене на централној бази као резултат имплементације Нацрта правилника, нити су исте неопходне.

измена, а тиме ни време потребно за имплементацију ових измена и за детаљно тестирање.

Нов след догађаја доводи и до тога да ако давалац има потешкоће и не успева да искључи број, број остаје укључен код оба пружаоца услуга, што прави проблеме и кориснику и тим пружаоцима услуга, као и свим осталим пружаоцима услуга, јер рутирање позива није једнозначно.

У складу са наведеним може се закључити да измене унете чланом 10. захтевају најпре дефинисање нове процедуре везано за рад система централне али и локалне базе код оператора, са свим порукама које се размењују са централном базом и уз редефинисање свих имплементираних механизма, односно дефинисање евентуалних нових механизма, да би уопште било могуће сагледати цео обим неопходних апликативних промена. И из самог члана 10. Нацрта правилника јасно је да су потребне апликативне промене изузетно велике, и да захтевају додатна новчана средства код пружаоца услуга за имплементацију (будући да је реч о купљеним решењима трећих страна), средства која сигурно нису била предвиђена важећим финансијским плановима пружаоца услуга, па је и то потребно узети у обзир код одређивања рока за имплементацију. Даље, пружаоци услуга не могу имплементирати тражене измене без синхронизације са изменама на централној бази, и без детаљног тестирања на страни централне базе и на страни свих пружалаца услуга који учествују у процесу преноса броја. С обзиром на све речено, сматрамо да је рок за примену дефинисан чланом 25. (1.1.2025) прекратак и да је рок потребно одредити у консултацијама са свим заинтересованим странама односно свим пружаоцима услуга.

5. Члан 11 став 1 тачка 3:

„Давалац броја може да одбије захтев за пренос броја ако је:

3) нерегистрован *prepaid* корисник;“

У вези са чланом 3. ст. 3, 4, 5.:

„Крајњи корисници услуге са плаћањем унапред, који немају закључен кориснички уговор (у даљем тексту: *prepaid* корисник) морају бити регистровани, како би могли да пренесу свој број.

Уколико нису регистровани *prepaid* корисници, да би пренели број, морају потврдити право коришћења броја тако што ће се обавити идентификација крајњег корисника у складу са процедуром примаоца броја уз давање на увид SIM картице и PUK броја, као и важећег идентификационог документа (личне карте или путне исправе).

Прималац броја је дужан обави регистрацију *prepaid* корисника, из става 4. овог члана, у складу са одредбама члана 158. Закона о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, број 35/23, у даљем тексту: Закон).“

Примедба: Уколико давалац броја може да одбије захтев за пренос броја, ако је у питању нерегистрован *prepaid* корисник, како се онда примењује став 4. члана 3. Нацрта правилника у коме је предвиђено да : „уколико нису регистровани *prepaid* корисници, да би пренели број, морају потврдити право коришћења броја тако што ће...“ Како се даље примењује став 5. истог члана у коме је наведено да је „прималац броја дужан да обави регистрацију *prepaid* корисника, из става 4. овог члана“ – ако давалац броја у самом почетку одбије пренос броја јер је

Примедба је размотрена и предлог се не прихвата

У пракси се може догодити да регистрација *prepaid* корисника не буде успешна.

<p>у питању нерегистровани <i>prepaid</i> корисник? С тим у вези потребно је прецизирати наведене одредбе и довести их у корелацију.</p>	
<p>6. Члан 11. став 1. тачка 6.:</p> <p>„Давалац броја може да одбије захтев за пренос броја ако је:</p> <p>5) број већ у поступку преноса или је од последњег преноса броја протекло мање од два месеца;</p> <p>6) број се користи код даваоца броја краће од два месеца;“</p> <p>Такође, члан 11. став 5.:</p> <p>„У случају везане серије бројева дозвољено је преношење појединачних целина, као и појединачних бројева уколико претходно крајњи корисник иступи из дефинисане серије везаних бројева код даваоца броја.“</p> <p>Коментар: Потребно је извршити прецизирање наведених одредби како би се отклониле недоумице у тумачењу. С тим у вези, како би се примењивала и тумачила тачка 6. става 1. у случају промене корисника на броју, код даваоца броја? На пример, пребацивање са правног на физичко лице након годину дана коришћења броја? Сам број је у употреби дуже од два месеца, али се корисник броја променио пре месец дана – потребно је прецизирати да ли је пренос везан за број или и за број и корисника.</p> <p>Такође, потребно је прецизирати став 5. у смислу да ли крајњи корисник чим иступи из дефинисане серије има право на пренос броја или мора да сачека још два месеца из става 1. тачка 6.?</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се делимично прихвата.</p> <p>Према члану 11. Нацрта правилника прималац броја може, али не мора да одбије захтев за пренос броја ако је тај број код њега коришћен краће од два месеца или је од последњег преноса броја протекло мање од два месеца.</p> <p>Тачка 6) става 1. члана 11. Нацрта правилника је услов који се односи на број, а не на крајњег корисника, тако да у наведеним случајевима промене корисника на броју или иступања из дефинисане серије везаних бројева код даваоца броја не могу бити разлог за одбијање преноса уколико се број код даваоца броја користи дуже од два месеца.</p>

7. Члан 22 ст. 1. и 2.

„У случају да давалац броја централној бази не пошаље поруку, да ће крајњем кориснику искључити услугу, у року од четири сата од тренутка када је потврдио пренос, дужан је да крајњем кориснику плати накнаду у износу од 1.000,00 динара, без пореза на додату вредност, за сваки дан кашњења по броју. Уколико се у захтеву преноси више од 100 бројева, накнада од стотог броја надаље износи 500,00 динара, без пореза на додату вредност, за сваки дан кашњења по броју. Давалац броја нема обавезу плаћања накнаде ако је до кашњења дошло услед околности на које он није могао да утиче.

У случају да прималац броја не пошаље поруку да је укључио број и не активира услугу крајњем кориснику у року од четири сата, од тренутка када је давалац броја послао поруку да ће крајњем кориснику да искључи број, дужан је да крајњем кориснику плати накнаду у износу од 1.000,00 динара, без пореза на додату вредност, за сваки дан кашњења по броју. Уколико се у захтеву преноси више од 100 бројева, накнада од стотог броја надаље износи 500,00 динара, без пореза на додату вредност, за сваки дан кашњења по броју. Прималац броја нема обавезу плаћања накнаде ако је до кашњења дошло услед околности на које он није могао да утиче.

Обавеза плаћања накнаде за кашњење из ст. 1. и 2. овог члана не може трајати дуже од 15 дана од тренутка истека рока из ст. 1. и 2. овог члана.

Коментар: Чланом 93. став 9. Закона прописано је да Регулатор ближе прописује услове о преносу броја у оквиру којих и висину накнада у случају прекорачења рокова за пренос броја за разлику од претходног регулаторног решења у коме право на наведену накнаду није било утврђено законом. У члану 106. тачки 8. ЕЕСС

Примедба је размотрена и предлог се се делимично прихвата.

Регулатор указује да је за одређивање накнаде узета у обзир *benchmark* анализа расположивих података за европске земље из извештаја *Cullen International* од јула 2022. године, при чему је коришћена нижа вредност накнаде у случајевима када она није јединствена. У *benchmark* анализу су такође укључени и расположиви подаци земаља у окружењу (Хрватска, у којој накнада за неправовремену промену оператора износи 30 евра по дану, и Словенија, у којој вредност ове накнаде износи 10 евра по дану). Узимајући у обзир све наведено, Регулатор сматра да је износ накнаде примерен.

Регулатор напомиње да није користио приступ заснован на проценту месечне претплате, већ је узео у обзир поменути *benchmark* анализу. У вези са истакнутим решењем у немачком законодавству, истичемо да је истим прописана накнада у висини од 10 евра или у износу од 20% месечне претплате, при чему се примењује већи износ од два наведена.

Такође, на основу анализе расположивих података, установљено је да већина европских земаља не разликује накнаду у односу на физичка или правна лица. Регулатор је ипак узео у обзир ситуације када се преноси више од 100 бројева и за те случајеве предвидео дупло мању накнаду.

Закон не препознаје разлику између правних и физичких лица као крајњих корисника у правима и обавезама код преносивости броја, тако да и Нацрт

(1972/2018) такође је предвиђено да државе чланице утврђују правила о плаћању накнада у случају непоштовања рокова з пренос броја.

Сходно наведеним законодавним решењима на националном нивоу и у ЕУ, не оспоравајући правни основ утврђеног права на накнаду предвиђену у Нацрту правилника, улажемо примедбу на висину утврђене накнаде, на успостављени рок трајања обавезе плаћања накнаде као и на одсуство нормативне дистинкције у утврђивању износа накнаде за физичка и правна лица за које је неоправдано накнада утврђена у линеарном износу.

При одређивању висине наведене накнаде, Регулатор је требао да има одређени конзистентан методолошки приступ у начину обрачуна исте, узимајући у обзир нарочито постојање и других правних норми које санкционишу или могу да санкционишу прекорачење рокова за пренос броја.

Наиме поред права на накнаду у случају прекорачења рокова за пренос броја утврђеног у члану 93. Закона, у члану 169. став 1. тачка 24) Закона прописано је да ће се правно лице казнити за прекршај у износу од 500.000 до 2.000.000 динара уколико не поступи у складу са одредбама члана 93. овог закона у вези са преносивошћу броја. Поред наведених санкција за прекорачење рокова крајњем кориснику остају на располагању и општа правила за накнаду штете, уколико је исту претрпео.

Узимајући у обзир да постоји више правних механизма заштите поступка преносивости броја, као и да правна природа накнаде утврђене у Нацрту правилника нема карактер накнаде штете, истичемо да је накнада у Нацрту правилника утврђен у неоправдано високом износу.

Поред напред наведених чињеница, указујемо и на ново нормативно решење из члана 93. става

правилника једнако третира правна и физичка лица.

Обавеза плаћања накнаде ограничена је на 15 дана у ставу 3. члана 22. Нацрта правилника.

Преносивост броја је уведена пре више од десет година, а пружаоци комуникационих услуга су овај поступак интегрисали у своје системе и имају велико искуство у овој области. Одредбе у члану 22. представљају увођење обавезе из члана 93. став 12. Закона, подстичу пружаоце комуникационих услуга да буду ефикаснији и тако унапређују поступак преноса броја.

У члан 22. Нацрта правилника унет је нови став 4. који прописује да се крајњи корисник обраћа пружаоцима комуникационих услуга, који су дужни да му достави све расположиве податке потребне да би се утврдило право на накнаду услед кашњења. У сваком случају подаци о кашњењу могу се извести из централне базе пренетих бројева и доступни су даваоцу и примаоцу броја као и Регулатору, тако да се у случају жалбе може лако утврдити да ли је дошло до прекорачења рокова.

У члану 22. став 1. Нацрта правилника унета је допуна како би било јасније да се термин за пренос броја наводи у поруци којом је давалац броја потврдио прихватање захтева за пренос броја.

10. Закона које такође треба да се узме у обзир код утврђивања висине износа накнаде. Наиме у наведеном члану је прописано да давалац броја наставља да пружа услугу под истим условима до активације услуге од стране примаоца броја, што осигурава непрекинутосту пружању услуга.

Код опредељења износа накнаде, Регулатор поред напред наведених околности треба да узме у обзир и друге параметре као што је нпр. износ месечне претплате коју плаћа крајњи корисник. Таква пракса постоји у Француској код утврђивања накнаде за прекорачење рокова код преноса броја. Наиме на сајту француског Регулатора ARCEP-а на линку <https://www.arcep.fr/mes-demarches-et-services/consommateurs/fiches-pratiques/droits-indemnisation-consommateur-changement-operateur-fournisseur-portabilite-numero.html> наведен је начин утврђивања накнаде у одређеном проценту од месечне претплате. Иста је утврђена у износу од 1/5 месечне претплате по дану. У Немачком Закону о телекомуникацијама предвиђена је као опциона могућност да се накнада утврди у одређеном проценту од месечне претплате.

Надаље, поред примедбе на висину износа накнаде предлажемо да се измени износ накнаде за физичка и правна лица на начин да иста не буде утврђен у линераном износу. Наиме, накнада за правна лица треба да буде утврђена у знатно нижем износу него иста за физичка лица, узимајући у обзир потенцијално значајно већи пренос бројева по дану за пословне кориснике што би неосновано значајно увећало износ накнаде.

С тим у вези указујемо на чињеницу да за разлику од нормативног решења из Нацрта правилника у коме је накнада за физичка и правна лица утврђена у истом износу од 1.000,00 динара да је Регулатор у Нацрту

правилника о преносивости броја за услуге које се пружају преко јавних мобилних комуникационих мрежа који је био предмет јавних консултација 2021.год.(ова одредба није усвојена) применио нелинеарну методологију за обрачун висине накнаде. Наиме у члану 13. став 2. било је прописано да: “ Претплатник (корисник) има право на накнаду у случају када оператор давалац и/или оператор прималац броја не испуне рокове за пренос броја из овог правилника. За правна лица ова накнада износи 200 динара, а за физичка 1000 динара по броју за сваки дан закашњења.

Надаље, предлажемо да се смањи рок трајања обавезе плаћања накнаде као и да се утврди укупан максималан износ накнаде који се по овом основу мора платити.

Поред уложене примедбе на износ висине накнаде у случају прекорачења рокова за пренос броја утврђене у члану 22. улажемо коментар и на недефинисан оперативан начин утврђивања прекорачења рока из ст. 1. и 2. истог члана. Наиме, у случају прекорачења рокова за пренос броја крајњи корисник нема потребне алате да региструје да ли је давалац броја послао поруку централној бази у року од 4 сата. Иста примедба односи се на став 2. овог члана где крајњи корисник нема потребан алат да региструје да ли је прималац броја послао поруку да је укључио број. Пошто су те информације предуслов за поступање крајњег корисника у складу са ставом 3. требало Регулатор, који је у складу са чланом 14. одговоран за одржавање централне базе, да утврди поступак достављања напред наведених информација о кашњењу.

Такође, предлажемо измену формулације из става 1. у коме је прописано да је рок 4 сата од тренутка када је давалац броја потврдио пренос. Наиме, порука „Давалац искључује“ шаље се на дан кад је заказан пренос броја. Формулација

<p>„од тренутка када је потврдио пренос“ није јасна, требало би је прецизирати у смислу да се кашњење односи на 4 сата од тренутка за који је пренос броја заказан.</p>	
<p>8. Члан 22 став. 3 и 4:</p> <p>„Обавеза плаћања накнаде за кашњење из ст. 1. и 2. овог члана не може трајати дуже од 15 дана од тренутка истека рока из ст. 1. и 2. овог члана.</p> <p>Да би крајњи корисник остварио право на накнаде из ст. 1. и 2. овог члана треба да поднесе захтев примаоцу и/или даваоцу броја у року од 30 од дана када је потврђен датум за пренос броја.“</p> <p>Коментар: Потребно је прецизирати став 3. члана 22. Нацрта правилника. Наиме, у ст. 1. и 2. једини рок који се помиње је 4 сата, а по ставу 3, обавеза плаћања накнаде за кашњење не може трајати дуже од 15 дана од тренутка истека рока из ставова 1. и 2. (4 сата). Да ли из наведеног произилази да после 15 дана и 4 сата не постоји више обавеза плаћања накнаде? Како онда корисник има рок од 30 дана да поднесе захтев за накнаду у односу на датум кад му је потврђен датум за пренос броја? Који је датум потврде датума за пренос броја у случају преноса на тачно одређени датум – да ли је то датум када је давалац броја потврдио испуњеност услова и обавестио примаоца броја, члан 9. став 1.? Када прималац броја обавештава корисника да је потврђен датум за пренос?</p> <p>Члан 10. ст. 2 и 3 гласе:</p> <p>„Од тренутка када је давалац броја прихватио пренос броја, до извршења овог преноса не може проћи више од једног радног дана, осим у</p>	<p>Примедба је размотрена и предлог се делимично прихвата.</p> <p>Накнаде за кашњење се рачунају у односу на поруку да ће давалац броја крајњем кориснику да искључи број. Ово време искључења, је претходно одредио давалац броја, налази се у централној бази и познато је даваоцу и примаоцу броја као и Регулатору. Прималац броја би требало да о потврђеном времену преноса обавести крајњег корисника.</p> <p>Крајњем кориснику право на накнаде тече од дана када је потврђен датум за пренос броја, у смислу од дана који је давалац броја потврдио као дан када ће се извршити пренос.</p> <p>Да би се отклониле недоумице члан 22. став 5. је измењен и гласи:</p> <p>„Да би крајњи корисник остварио право на накнаде из ст. 1. и 2. овог члана у обавези је да поднесе захтев примаоцу и/или даваоцу броја најкасније у року од 30 дана од термина наведеног у поруци којом је потврђено прихватање захтева за пренос броја.“</p>

случају када је захтев за пренос броја поднет са тачно одређеним датумом.

Давалац броја, на дан и у времену које је потврдио шаље поруку централној бази да ће искључити број, централна база прослеђује ову поруку примаоцу броја.“

Међутим, у случају преноса на тачно одређени датум није јасно када корисник добија информацију да је пренос броја прихваћен (информацију коју је у члану 9. став 1. давалац броја дао примаоцу броја) – а да би знао откад му тече рок за захтев за накнаду члан 22 став 1 и 2, према ставу 4 члана 22.

Додатно, ако „потврда датума за пренос броја“ иде пре самог преноса броја, кориснику онда тече рок за захтев за накнаду за кашњење пре него што је уопште започет сам пренос броја, на који се односи кашњење из ставова 1. и 2. члана 22. Да би се отклониле наведене недоумице потребно је рedefинисати наведени став у смислу додатног прецизирања у складу са наведеним.